

MŰVÉSZEK SZEGEDEN

Németh Mária.

Grünauer József és neje, kereskedő — így van bejelentve egy kis cédulán a szállodában. Földszint 70, a sarokban. És valaki oda írta a cédulára plajbással: *Németh Mária*. Németh Mária: nem kell e mellé a név mellé semmit sem írni. Csak úgy álljon magában ez a név, mint *Talma*, vagy *Paganini*, *Caruso*, vagy *Molière*.

Tegnap mondták ki róla, hogy kezdő, hogy az évjárat legkimagaslóbb egyénisége: neki ítéltek oda a Rákosi Jenő-díjat. Tehát kimagasló, tehát a legtehetségesebb tehetség, de fiatal és kezdő. Mégis a neve már csak úgy egymagában áll, nem kell és nem szabad utána tenni semmit: *Németh Mária*.

A szállodai szobában vagyok vele szemtől-szembe. Hideg van itt e hideg időben. Próbát után van, délelőtt. *Németh Mária* a pamlagon arany jumperbe takarja a vállát. Talán fáradt kicsit, csöndesen beszél, csöndes-muzsikás hanggal. Szeliden néz a kékes-szürke szemével. Aranyhaja van és nagyon piros szája. Teát hoz a pincér. Beletölti a csészébe a rumot. Az egész kis pohárral. Hamar megissza. Fázik. Azután beszélni kezd, szépen, közvetlenül, csöndesen. Mintha régi ismerősök lennének és ő nem *Németh Mária*, csak *Németh Mária*, énekesnő.

— Hol kezdjem — kezdi —, hiszen alig van a hátam mögött valami, hiszen csak most kezdtem, nyáron...

— Mikor kezdtem énekelni? Még Pozsonyban, mikor a kereskedelmibe jártam. Énekeltem otthon, a zongora előtt és az iskolában. Mint annyi kereskedelmista... És társaságban... Azt mondták, szép kis hangom van... Milyen jól estek ezek a kis mosolyok!... Aztán a Dómban énekeltem... szót... Tanulni szerettem volna, nem csak úgy magamtól, mert éreztem valamit... A szüleim hallani sem akartak erről. Énekesnő, színésznő, egy uri család lánya? Hallani sem akartak róla. Nem tudták összeegyeztetni, hogy lehet valaki tisztességes, ha énekesnő is... ha színésznő...

— Aztán leérettségiztem Pozsonyban, a kereskedelmiben és férjhez mentem... az iskolapadból. És a férjem volt a fölfedezőm! Meglátta, hogy micsoda kincs a hang! Az én hangom. És most sem lehetett megkezdeni a tanulást, férjem katoná volt a világháború alatt és amint megeshetünk, Albániába mentem az urammal. Itt vár-tuk meg a háború végét és aztán 1918-ban férjemmel együtt csináltam végig a visszavonulást... Hat hétig tartott... végig Albánián és Montenegro-n...

— Aztán jött a kommün, megint nem lehetett tanulni. Végre 1919-ben tanulni kezdtem *Anthes*-nél. *Anthes* halála után Bécsbe mentem, mert biztam még mindig... az urammal együtt bíz-tunk... *Geiringer*-nél tanultam Bécsben pár hó-napig. Aztán vissza Pestre: *László*-hoz! És *László* tanított meg énekelni. Addig mindig Wagner-énekesnőt akartak fragni belőlem és ő látta meg tisztán a hangomat: *Verdit* és *Puccinit* tanultam...

— És aztán ő vitt el az elmúlt évben, május-ban, a Városi Színházhoz próbát énekelni. A *Sábából* énekeltem, *Szulamithot* és *Erzsébetet* a *Tanhäuser*-ből... *Dalnoki Viktor*, *Abrányi Emil* és *Márkus-Dezső* mindjárt fölkaroltak. Négyen voltunk, akiknek szerepet adtak, egy föllépésre, egy új próbaéneklésre... Az *Alarcosbált* kap-tam. Három hét terminust adtak és három hét alatt megtanultam... És aztán június 19... Az első föllépés... *Alarcosbál*... a Városi Színház-ban... Sikerem volt! *Wlassics* báró ott mindjárt szerződött... Ösztöndíjas tagja lettem az *Operának*!...

— Aztán szeptember! *Troubadour* az *Operában*! Rendes tag lettem... És tovább *Aida*, *Szulamith*, *Erzsébet*... siker... Most *Vince Zsigmond* operájára készülök, az erősebbre.

— Két hete voltam Bécsben. Leszerződtek a bécsi Operához. De csak úgy engedett el *Wlassics*, hogy a jövő szezonban még tizenhatszor föllépek Pesten. Ezt el is fogadták Bécsben, két hónapot jövőre még Pesten tölthetek. Csak egy évre szerződtem a császárvárosba, fő célom, hogy tanul-jak... Hogy megismerjenek, nevem legyen... Pár év múlva — úgy gondolom —, ha eleget tudok, ha megismernek, visszajövök én Pestre, mert ott érzem a legjobban magam... Ott szeret-nek a legjobban... Nem is tudom, hogy fogok elválni Pesttől... Azt nem lehet elfelejteni... Ilyen szeretet, ilyen tapsok talán sehol sem lesz-nek... Nagyon szeretnek Pesten... Nagyon sze-retem Pestet... Nem tudom, hogy fogunk el-válni...

— Van egy drága kis fiam és nem lehet ve-lünk... Olyan lakásunk van... a Royal-orfeum házában... Pesten nem kaptam lakást... semmi áron... Bécsben egy nap alatt ötszobás lakást kerítettek... Talán a minisztériumban Pesten, nem törődnek velem... Kis fiamat a szüleimhez kellett küldenem... még sem lakhat ott a régi szeparében...

— Másodszor vagyok vidéken. Pécsett és most

itt Szegeden. Tanulni akarok még és mindenhová menni, mindenhol énekelni, mert nem elég, amennyit tudok... Tizenegyszer énekeltem ebben az évben a *Troubadour*-t az *Operában*. Azt mondják, ilyenre nem emlékezik senki sem... Végig szeret-ném járni a világot, de mindig visszatérnék Pestre... Pesten nagyon szeretnek, talán sehol sem fognak így szeretni... én nagyon szeretem Pestet...

Vér György.

Genfben összeült a nemzetek szövetségének tanácsa.

Genf, március 10. A nemzetek szövetségének tanácsa hétfőn *Guani* elnökletével Genfben, 28-ik ülésére ült össze. Szóba került Lengyelország és Csehország között a javorinai határ megállapításának kérdése. A tanács továbbá tudomást vesz azokról a munkálatokról, amelyeket a Magyarország ujjaépítése ügyében kiküldött bizottság végzett és megvitatják a Saar vidékre, a danzigi területre és a lengyelországi német telepésekre vonatkozó kérdést. A tanács elé különböző jelentéseket is terjesztenek, így a

többek között azt a jogi jelentést, amely a nemzetek szövetségének egyezményével kapcsolat-ban, ennek a tavalyi olasz-görög konfliktus alkalmával felmerült magyarázatára vonatkozik. Dr *Berles* cseh külügyminiszter, mint rendes tanács-tag, a tanácskozáson először vesz részt. A lefegyverzés kérdéséről tesz jelentést. Ugyan-csak először jelenik meg a tanácskozáson lord Robert Cecil helyett lord Parmoor. A tanács-kozások előreláthatólag egész héten át tar-tanak.

A frank zuhanása megbuktatja a francia kormányt.

Páris, március 10. Az *Echo de Paris* diploma-ciai levelezőjének jelentése szerint *Poincaré* ezután is leghatározottabban követeli, hogy a szendűs változatlanul fogadja el a kormány pénzügyi javaslatait. Amennyiben ez alkalom-mal *Poincaré* leszavazná, *Millerand* elnök elha-tározza, hogy *Poincaré* esetleges lemondását nem fogadja el s az ilyen eshetőséggel szem-ben határozta el a kamara feloszlatását, vagy a nemzetgyűlés összehívását *Versailles*-be.

A *Liberté* leghatározottabban állítja, hogy *Poincaré* és társai a szenátus pénzügyi bizotti-ságában történt szavazást hidegvérrel fogadták.

Ennek ellenére aligha kerülhető el a krízis kitörése. Amennyiben a szendűs plénuma legkésőbbben csülörtökön nem kezd meg a felhatalmazási törvény tárgyalását, *Poincaré* lemondásával kell számolni.

A francia frank zuhanása miatt egész Francia-országban tovább tart a pánik. A kamara pénz-tügyi bizottsága tegnapelőtt is ülést tartott, amelyen a kormány javaslatait változatlanul elfogadták. Ez a bizottság ma egész nap to-vább tanácskozik és a tanácskozás során dől el a javaslatok, illetőleg a *Poincaré*-kormány sorsa.

A nemzetközi szocialista kongresszus Bukarestben.

Bukarest, március 10. A balkáni államok szocialista pártjai március 13 án Bukarestben nemzetközi konferenciát tartanak, amelyen Kelet-európa szociálpolitikai mozgalmait és szervezeti kérdéseit fogják tárgyalni. A bukaresti kon-ferencián *Adler Frigyes*, az ismert szocialista vezér, jelenleg a londoni internacionálé titkára is részt vesz. A francia szocialisták részéről *Brahe*, az angol Labour Party megbízásából pedig *Buxton*, a jelenlegi angol földművelés-

ügyi miniszter öccse is bejelentették részvéte-lüket. Bukaresti politikai körökben az a hír van elterjedve, hogy a kongresszuson a magyar-orzági szociáldemokrata párt is képviseltetni fogja magát, még pedig valószínűleg *Propper Sándor* és *Hebelt Ede* képviselők útján. A buka-resti konferencia a nagyarányú előkészületek nyomán ítélve, a keleteurópai szocialista moz-galom megélénkülésének kezdetét jelenti.

Megmarad a buzavalutás földbérrendszer.

(A Szeged tudósítójától.) Erősen közeledik a tavaszi földbérfizetések határideje és a városi földek bérlői körében már megkezdődtek azok a mozgalmak, amelyek minden földbér-fizetési határidő közeledésének jellemző tünetei. A hét-fői tanácsülésen hosszú vita keletkezett tizenkét bérlő kérelme fölött. A bérlők — legnagyobb-résztük csengerei, Csengelén van ugyanis a bér-leimozgalmak tüzfészke — a földbérek leszálli-tását kérték a tanácstól és kérelmüket azzal indokolják, hogy az árverésen nagyon föllicitál-ták a haszonbért. A tanács sokáig tartó szen-vedélyes vita után úgy határozott, hogy a ké-relmeket elutasítja és értesíti a bérlőket, hogy abban az esetben, ha sokallják az általuk ön-ként megajánlott földbéreket, a gazdasági év végén visszaadhatják a földet a városnak, a város nem zárkozik el a velük kötött szerződés felbontásától.

A hétfői tanácsülésen szerepelt egy másik, sokkal fontosabb föld-ügy is, a rozsvalutára való áttérés kérdése. A tanács — mint ismeretes — a múlt év őszén a homokföldek bérlői-nek erőteljes mozgalmára elhatározta, hogy az idevonatkozó kormányrendelet értelmében a homokföldek bérrendszerét megváltoztatja és a buzavalutáról áttér a rozsvalutára. A kérdéses rendelet ugyanis azt mondja, hogy a bérföldek bére lehetőleg terményben, még pedig a föld főterményében állapítandó meg. A homokföld nem igen termi meg a buzát, a szegedkörüli homokföldek főterménye a rozs és így a

tanács hozzájárult a rozsvalutás földbérrend-szerhez. Meg is állapította azt a kulcsot, amely szerint az értékek átszámításának meg kellett volna történnie. Kimondotta, hogy a homokföldek bérebeli bére az alap; a béke-beli árverés alkalmával elért bér átszámítandó rozsra, még pedig a rozs akkori hivatalos ára szerint. Mivel ez az átszámítás hosszadalmas munkát kívánt, a tanács úgy döntött, hogy a rozsvalutás rendszert már az elmúlt év őszén életbelépteti ugyan, de az őzi bért még buza-valutás alapon szedi be, a bérlők azonban az átszámítás után megkapják az esetleges külön-bözetet.

A könyvvivői hivatal most megkezdte az át-számítást és kiderült, hogy ezen az alapon a bérlőknek sokkal többet kellene fizetniük, mint amennyit buzavalutában fizettek. A rozs és a buza ára között ugyanis nincsen aránylag olyan nagy differencia már, mint a háború előtt volt. Egy feleőltanyai tizholdas bérlet bére buza-valutás alapon 2,456.000, rozsvalutás alapon pedig 3,157.000 korona lenne, tehát hétszáz ezer koronával több.

Kiderült egyébként, hogy a bérlők nem így gondolták a rozsvalutát, hanem úgy, hogy ugyanannyi kiló rozs lesz a bér, mint amennyi buza volt.

A tanács — szintén hosszú vita után — el-határozta, hogy hatályon kívül helyezi a rozs-valutára vonatkozó határozatát és a bérlők érdekében továbbra is a buzavalutát tartja fenn.

SZEGEDI MAGYAR-AMERIKAI BANK R.-T., KÁRÁSZ-UTCA

FOLDHITELBANK ÉS MAGYAR-AMERIKAI BANK Budapest alapítása